

A kezdetektől –napjainkig

Rövid visszatekintés a múltba

A régi iratokban az iskolai életről csupán 1696-tól olvashatunk adatokat. Valamilyen iskolai oktatás minden bizonnyal történt korábban is, ugyanis a reformált egyház Ványán 1559-ben már olyan erős lábakon állt, hogy az akkori lelkész egész egyházmegyénket képviselte a váradi zsinaton. Rendszeres iskolai oktatás csak 1696-tól jegyezhető. Ettől az évtől ismerjük a rektorokat is. Az iskolában csak egy tanterem volt ez is nádból és sárból építve. A további fejlődés menetére mutat, hogy 1721-től egy lánytanító, majd 1763-tól külön preceptor (beosztott) tanító kerül alkalmazásra a fiú gyermekek oktatására. Az iskola a debreceni kollégium partikulája volt, innen hozták a rektorokat és a preceptorokat is ezzel is biztosítva a megfelelő színvonalat. Közben állandóan új iskolaépületeket kellett építeni a gyarapodó osztálylétszám miatt. 1815-ben a rektor keze alatt 96, a preceptor alatt 118 fiú növendék tanult. A lánytanító 1823-ban egymaga 200 lányt tanítva küzd a népoktatás diadaláért. Ványán, ami nagy ritkaság akkoriban már első- hatodik osztályban folyt oktatás. Az akkor még jómódú gyülekezet nem is húzódozik az iskolák áldozatkész rendbetételétől. Felújítják az épületeket, megszervezik a 2. lánytanítói állást, sőt a tanítónak fix fizetést adnak. A településen a tanítói munka illendő és egyenlő méltánylása korán megvalósult amivel ugyancsak megelőzték az e tárgyú állami és egyéb rendelkezéseket. Az államsegélyes világot pedig a maguk erejéből szervezett 10 tanítói állással érték meg anélkül, hogy erre nagy kiterjedésű ingatlan vagy egyéb alapítványok felhasználása kínálkozott volna. 1888-tól 1929-ig megválasztott lelkész Szügyi Dániel nagyformátumú lelképásztor, iskolánk névadója, akinek a szolgálata alatt épült újjá és lett az egyházmegye egyik legnagyobb

templomává a dévaványai református templom. Lényegében az iskolaépületek is ekkor épülnek meg (1903-1928-ig) amelyekben mind a mai napig folyik a református oktatás. Szükség is volt az építkezésekre ugyanis a gyermeklétszám úgy megszorodott, hogy egy tanítóra 80-100 növendék is jutott. Ezért az egyházközség a Debreceni Református Konventnél engedélyt kér újabb tanítói állás szervezésére. A kérést azonban elutasítják mondván, igaz ugyan, hogy egy tanító csak 80 gyermeket köteles oktatni, de egy felekezeti tanítónak nem illdomos panaszkodni azért, ha az egyház akár 120 gyermek oktatását is rábízza.

Szomorú időszak következik ezután- elérkezik 1948 az iskolaállamosítás éve. Az államosításról a presbiteri jegyzőkönyvbe nem írtak semmit, hanem helyette üresen hagytak néhány oldalt. Így köszöntött be különböző fellendülések és megtorpanások után az 1991-es esztendő amikor a rendszerváltás után az elsők között ismét megnyithattuk református általános iskolánkat. Idézet az alapító okiratból: „ A Dévaványai Ref, Egyházközség presbitériuma felismerve a vallásos nevelés újra adott lehetőségeit számba véve szűkös de reménységben bővelkedő adottságait 1991. 03.03 –án tartott ülésén egyházi ált. isk. alapítását határozta el. Örömmel tettünk eleget a presbitérium kérésének, néhány munkatársammal együtt és hozzáálltunk a szervező munkához, hogy az első becsengetésre a megfelelő tanuló és pedagógus létszám, valamint a legszükségesebb tárgyi eszközök (bútorok, szertári anyagok) rendelkezésre álljanak. Az alapító induló vagyonként a Bem József út 2. szám alatti iskolaépületet hozzá kapcsolódó udvarral bocsátotta az iskola használatára és a gyülekezet áldozatkész munkával részlegesen felújította a visszakapott épületet. Minden évben ahogy bővült a gyereklétszám a felújítási munkálatokat megismételtük a nagyon rossz állapotban

lévő Bem út 7. és Vörösmarty út 2. szám alatti iskolaépületen. Azóta is folyamatosan gondot okoz az állagmegóvás, karbantartás, felújítás. Az önkormányzat határozata alapján a Ványai Ambrus Ált Isk. taneszközöket és tantermi berendezéseket adott át a tanulói létszámnak megfelelően. Az első tanévben 64 gyermek 3 évfolyamon 5 pedagógus áldásos tevékenységével tanult. Legtöbben 180-an voltunk, jelenleg 112 a létszám. A református iskola sajátos küldetésének megfelelően célul tűzte ki, hogy a gyerekek igazi keresztyén hittel rendelkezzenek és a remény állandóan jelen legyen az életükben. Fontos hogy érezzék napi cselekedeteik során Isten gondviselő szeretetét.

A kezdetektől- napjainkig néhány olyan tanévet is megéltünk, amikor maga a megmaradás is kétséges volt. A mindennapi nevelő-oktató munkánkat kissé elszigetelten, nem túl barátságos légkörben, gyakran széllel szemben kellett végeznünk Mondhatjuk azt, hogy missziós tevékenység a miénk. A légkör ami körülvesz bennünket csak szerény mértékben szelídült az elmúlt két évtized alatt. Folytonos megújulásra, számtalan kreatív ötletre volt és van szükség ahhoz, hogy a dévaványaiak lássák, hogy mi egészen mást, jobbat, maradandó értékeket kívánunk közvetíteni tanítványainknak. Ezt a fajta erőfeszítést a szülők 10-15 százaléka értette és értékelte. Azért munkálkodtunk teljes erőnkből 20 éven át, hogy az iskola megmaradjon és értékrendjében, szellemiségében reformátusnak maradjon meg. Mert azt gondoljuk, hogy nem jó dolog az, ha a minőséget, mennyiséggel pótoljuk.

Sajnos a településen évről-évre csökken a gyermeklétszám, a gazdasági megszorítások, a politika viharai közepette, egy kis iskola védtelenebb, kiszolgáltatottabb. Ezért minden tanévért hálát kell adni a mindenhatónak, mert a felülről jövő segítség a legnagyobb

reménytelenségben, mindig a legjobbkor jött. Igazi áldás számunkra, hogy az intézmény 11 évvel ezelőtt egyházkerületi fenntartásba került. Jó dolog egy nagy családhoz tartozni, ahol szeretettel, törődéssel vesznek körül bennünket. A fenntarthatóság miatti napi küzdelem és az alacsony osztálylétszámokban rejlő pedagógiai szakmai lehetőség-ez a kettőség mindvégig jelen volt munkánk során. A személyes odafigyelés, törődés, egyéni foglalkozás csak kis létszámú osztályközösségekben valósítható meg maradéktalanul. Jut idő a tehetséggondozásra, a lemaradók felzárkóztatására, és számtalan tanítási órán kívüli foglalkozásra. Szép felemelő műsorokra, érdekes kirándulásokra, sok-sok versenyztetésre. Ezeket a tevékenységeket 13 pedagógus áldozatos munkával szabadidejében, sokszor erején felül, anyagi ellenszolgáltatás nélkül végzi. Az ő töretlen kitartásuk, elkötelezettségük nélkül nem valósíthattuk volna meg céljainkat.

A mustármagnyi indulásnak és szerény növekedésnek az előbb említettekén kívül is vannak pozitív eredményei. A családi légkört gyakran fölemlegetik visszajáró diákjaink, akik a középiskolában 30-40 fős osztályokban tanulnak. Itt tudunk foglalkozni egyen-egyenként diákjaink lelkével is. Személyesen ismerünk minden gyermeket, sőt még a szülőket, nagyszülőket, unokatestvéreket, rokonokat is. Ez pótolhatatlan érték a mai rohanó világunkban, ahol gyakran még a családtagok is levelezés útján értekeznek egymással. És ne feledkezzünk meg arról sem, hogy kicsiségünk ellenére aranyában sok tehetséges gyerek kerül ki az iskola padjaiból, akik az ország különböző neves főiskoláin, egyetemeken tanulnak tovább; jogászként, orvosként, tanárként, informatikusként vagy éppen jó szakmunkásként végeztek, vagy végeznek, és becsülettel helytállnak az életben. Ha számvetést készítünk, hogy honnan indultunk és hová jutottunk, akkor megállapíthatjuk, hogy voltak

nehézségeink és örömteli perceink,
sikereink és kudarcaik, sok feladatot
elvégeztünk de bőven van még tennivaló.

Köszönettel tartozunk mindazoknak, akik
az iskolát szolgálattal segítették,
anyagilag támogatták, imádságban
hordozták. Köszönettel és tisztelettel
tartozunk a gyülekezetnek, a
presbitériumnak, az alapítónak, a
fenntartóknak, a pedagógusoknak, az
iskola valamennyi dolgozójának és nem
utolsó sorban azoknak a szülőknek akik
bizalmukkal megtiszteltek bennünket és
ránk bízta legfőbb kincsüket.
Az iskola az egyház veteményeskertje.
Lelkünknek nagy megnyugvást ad, hogy
szólhat Isten igéje az intézmény falai
között, az itt tanuló gyermekek és
valamennyiünk hasznára.

„Mindaddig megsegített minket az Úr”
(1 Sám.7.12)